

ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság, a Díjbizottság javaslatára,

Példaadó Műemlékgondozásért Díjjal ismeri el

dr. Kárpáti György orvost,

a sopronbánfalvi Erdei Malom, azaz a Kárpáti-malom tulajdonosát a malom helyreállításáért.

fotó: Arnóth Ádám

A Sopronbánfalva, Erdei Malom köz 10. szám alatti Kárpáti-malom és a hozzá tartozó épületegyüttes története a XVII. századig vezethető vissza, de az épület mai formáját többszöri bővítés, átépítés eredményeképpen kapta. Ennek köszönhető változatos, mozgalmos, festői megjelenése. A malomépület különös értéke, hogy e falak között élt néhány éven keresztül Dávid Ferenc művészettörténész, a város műemléki értékeinek legnagyobb kutatója. Az épület a XX. század utolsó harmadában használaton kívül került, minimális karbantartás mellett kőbányaként funkcionált, állapota folyamatosan romlott.

Dr. Kárpáti György és családja 2010-ben vásárolta vissza a család egykori tulajdonát. A régi-új tulajdonos talán a malomhoz kötődő gyermekkori emlényeiből is erőt merítve szisztematikus, kitartó, fáradhatatlan munkával, sokszor saját kezűleg végezte az épületegyüttes helyreállítását.

A műszaki állagvédelmen túl – a teljesség igénye nélkül az alábbi munkálatok elvégzésére került sor:

- a malomkerék rekonstrukciója, felette védőtető megépítése és a kerék vízzel való meghajtásának kiépítése,
- a malomépület galériáinak megerősítése, a teljes malomgépészet felújítása, őrlésre való alkalmassá tétele, a malomban az épülethez illeszkedő téglapadló készítése
- homlokzatok szakszerű helyreállítása, kőkeretek restaurálása, új, az épülethez illeszkedő ablakok beépítése, kapuk rekonstrukciója
- a keleti épületszárny teljes építészeti és gépészeti felújítása, lakhatóvá tétele, a belső ajtók megőrzése és felújítása, az egykori napóra maradványainak konzerválása
- az udvaron a balesetveszélyes épületrészek elbontása, az udvar rendbetétele
- malomipari és az épület történetét bemutató kiállítás berendezése
- Kárpáti Sándor zeneszerző emlékszoba berendezése
- az épület hasznosítására a földszinten kávézó, az emeleten kiállító és konferenciaterem kialakítása.

A felújítás materiális megvalósítása mellett rendkívül fontos szerepet játszik az a fajta példa értékű érzelmi kötődés, lelkesedés, amivel Kárpáti György az elmúlt tíz évben menedzselte, sokszor saját maga végezte az épület felújítását. A régiséget a legtöbb ember értéknek tartja, kötődünk a régi épületekhez, identitásunkat erősíti, ha őseink életének egy-egy szeletét meglátjuk egy-egy régi épületben, és ebből fakad az indíttatás arra, hogy időt, energiát, pénzt áldozzunk egy-egy régi épület helyreállítására, a pusztuló anyag élettartamának meghosszabbítására.

A felújítási terveket Józsa Dávid tervező készítette, az építéstörténeti kutatás és értékvizsgálat Nemes András nevéhez fűződik. A munkálatok egy előre meghatározott koncepcióterv alapján, de apránként, lépcsőről lépésre, a Nemzeti Kulturális Alap támogatását többször elnyerve történtek, tehát olyan módon, amit bármelyik türelmes, kitartó műemlék-tulajdonos követhet, ilyen módon a felújítás módszere különösen is példaértékűnek tekinthető.

A tulajdonos a felújítás alatt álló épületet rendszeresen bemutatta a nagyközönségnek, szinte minden évben nyitva van a Kulturális Örökség napjain, ezzel is hozzájárulva a műemléki értékek népszerűsítéséhez, jó példát mutatva a régi épület felújítására.

Az elismerést átvette:
dr. Kárpáti György